

Tällä palstalla Turvallisuusmuseumo Kannatusyhdistys ry:n jäsenet kertovat museotuotteisiin liittyvää tietoa ja tarinoita vuosien ja vuosikymmenten takaa.

Teksti Jarmo Saari

Suomalaiseen tekniikkaan luottavat Valkoinen talo, Kreml ja Kiinan parlamentti Maailmanmenestykseen noussut Metor syntyi puolivahingossa

Metor-metallinilmaisinporttien menestystarina alkoi puolivahingossa. Kun Outokummun kaivoksilla louhittu malmi johdettiin kuljetushihnoilla murskaimiin, joukkoon jäi usein suuria metallinpaloja, kuten kauhurin terässormia ja kaivoshakkuja. Eteenpäin päästessään ne rikkoivat koneita. Ongelma ratkesi, kun Outokumpu Oy:n fysiikan laboratorio kehitti kuljettimen päälle elliptisen muotoisen metallinilmaisimen.

1960-luvun lopulla lentokonekaappaukset puhuttivat kansaa yhä enemmän. Kaappaukset synnyttivät myös uuden tarpeen estää kaappauksissa käytettävien aseiden ja räjähteiden pääsy lentokoneisiin. Miksi-pä kaivoksiin kehitettyä laitetta ei voisi käyttää myös ihmisten turvatarkastuksiin, mietittiin. Näin koruttomalla tavalla alkoi Metorin maailmanmenestys.

Ensimmäisten Metor-lentokenttäporttien tekemiseen riitti kaivosilmaisimen kääntäminen vaaka-suorasta pystysuoraan asentoon. Portin läpi ei laitettukaan nyt kulkemaan malmilouhetta, vaan ihmiset.

Huikaa kasvu, huikaa edistys tekniikassa

Kaivossukupolven laitteita toimitettiin pääosin lentokentille. Ensimmäisen kymmenen vuoden aikana Metor-turvaportteja myytiin maailmanlaajuisesti noin 600 kappaletta. 1980-luvun puolivälissä ihmisten arvioitiin kulkevan jo noin 4500 Metorin läpi yli 40 maassa. Tänäpäin Metoreita arvioidaan olevan käytössä päälle 60 000 kappaletta yli sadassa eri maassa.

Tekniikasta vallankumoukselliseen tekniikkaan

Toisen sukupolven Metorit lanseerattiin 1980-luvun alussa: ensin Metor 114, joka oli ensimmäinen pulssikäyttöinen metallinilmaisin-

maailmassa. Hieman myöhemmin Metor 118 oli jo vallankumouksellista patentoitua ristikenttägeometriaa keloissaan hyödyntävä laite.

Kolmas sukupolvi oli signaalinkäsittelyn digitoimisen aikaa. Tässä Metor 120 oli ensimmäinen maailmassa. Kolmannesta sukupolvesta muodostuikin kattava tuoteperhe: erikoisherkkä Metor 124, diskriminointiominaisuksiltaan ja veitsi-ilmaisultaan parannettu Metor 160, ja maailman ensimmäinen täysin säänkestävä IP65 suojausluokiteltu Metor 120 WP.

Metor 200 aloitti uuden aikakauden

Metallinilmaisinporttien todellinen suorituskyky – nimenomaan ruuhkaisessa lentokenttäympäristössä – on keskittynyt 1990-luvun alkupuolelta lähtien laitteen diskriminointikykyyn. Turvatarkastuksessa diskriminointikyvyllä tarkoitetaan kykyä erotella uhkaesineet harmittomista esineistä, kuten avaimista, kelloista, vyönsoljista, koruista ja kenkäraudoista.

Vuonna 1995 lanseerattu neljännen sukupolven Metor 200 metallinilmaisinportti veikin turvatarkastuksen kokonaan uudelle aikakaudelle. Moniväyhykeilmaisun ansiosta hälytysten määrät pienivät merkittävästi, turvatarkastus nopeutui ja tehostui. Metor 200 tuoteperheen laitteita valmistettiin peräti 30 000 kappaletta.

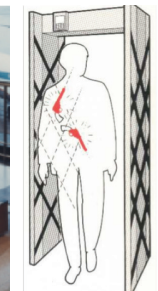
Ensimmäinen Metor alkuperäisessä käyttötarkoituksessa.

Metor 114 Helsinki-Vantaalla.

Chicago O'Haren lentoasema 1970-luvun alussa.

Metor 120 ja patentoitu ristikenttägeometria.

Kuudes sukupolvi – Metor 6M.

Viulukotelo ei suojaa metallinilmaisimelta.

Helsinki-Vantaan lentoasema 1970-luvulla.

Valkoinen talo ja Kremlin asiakkaina

Korkean laadun osoituksena merkittävä osa kolmannen ja neljännen sukupolven Metoreista on edelleen käytössä eri puolilla maailmaa, esimerkiksi lentokentillä, vankiloissa, lähetystöissä ja julkisissa rakennuksissa.

Metoreihin luottavat myös korkeimmat mahdolliset tahot, kuten Valkoinen Talo ja Capitol Hill Washington D.C.:ssä, USA:n suurlähetystöt ympäri maailmaa, Kreml Venäjällä ja Kiinan parlamentti People's Congress Hall Beijingissä Kiinassa.

Suomessa Metoreihin voi tutustua kaikilla lentoasemilla ja esimerkiksi Eduskunnassa.

Metor 300 täyttää tiukimmat vaatimukset

Viidennen sukupolven Metor 300 suunniteltiin vastaamaan uusia monipuolistuneita vaatimuksia, ja tuoteperheen lippulaiva Metor 300 EMD on tänään yksi harvoista kaikista tiukimmat ilmailuviranomaisten vaatimukset täyttävistä lentokenttäkäyttöön suunnitelluista laitteista.

Menestystä jo yli 50 vuotta

Metor 200 perheen menestystarinan jatkajaksi suunniteltiin kuudennen sukupolven Metor 6 -lait-

teet. Sukupolven järjestysnumeron lisäksi nimenvälintaan vaikuttavat menestystarinan jatkuminen jo kuudetta vuosikymmentä.

Tulevaisuuden yhä tiukemmat vaatimukset täyttävä lentokenttäportti Metor 6E esitellään vielä tämän vuoden puolella. Lisäksi MetorNet 3 Pro Web -ohjelmisto on uusittu.

Tuotekehitys edelleen Suomessa

Metor-yksikkö siirtyi alkuaikojen Outokumpu Oy:n tytäryhtiöstä yrityskauppojen ja -järjestelyjen kautta ensin osaksi Metorex International Oy:tä. Vuonna 1998 yksikkö siirtyi amerikkalaiselle OSI Systems Inc.:lle ja toimi Metorex Security Products Oy -nimisenä tytäryhtiönä. Vuonna 2005 OSI Systems Inc. yhdisti kaikki turvalaitteittärensä Rapiscan Systems -nimen alle.

Metorin ydinosaaminen jatkuu kuitenkin edelleen suomalaisissa käsissä, sillä konsernin tytäryhtiö Rapiscan Systems Oy Espoossa vastaa metallinilmaisimien tuotekehityksestä. Tuotteiden valmistus on kuitenkin siirtynyt pääosin konsernin tuotantolaitoksiin ja maailmanlaajuinen myynti tytäryhtiöihin USA:ssa, UK:ssa ja Singaporessa.

Uudelleenorganisointien ja -järjestelyjen seurauksena Metorin maahantuontia, myyntiä, koulutusta ja huoltoa hoitaa nyt Ariki Oy. ■